

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری
گرایش داخلی - جراحی

عنوان

بررسی وضعیت همکاری حرفه ای پرستار- پرستار از دیدگاه پرستاران بخش های
مراقبت ویژه مراکز آموزشی درمانی اردبیل، سال ۱۳۹۶

استاد راهنما

دکتر معصومه آقامحمدی

استاد مشاور

دکتر مهدی حیدرزاده

نگارنده

اعظم تدین

تابستان ۱۳۹۸

کد پایان نامه: ۳۶

تقدیم به:

این پایان نامه را ضمن تشکر و سپاس بیکران و در کمال افتخار و امتنان تقدیم می‌دارم به:
- محضر پاک یگانه منجی عالم بشریت حضرت ولیعصر (عج) و شهدای افتخارآفرین میهن، این هنرمندان بحق تاریخ بشریت، به خاطر ارایه بی‌منت بالاترین هدیه‌ای (امنیت) که می‌شود به کسی تقدیم کرد.

- روح پاک شادروان پدر ارجمندم و لبخندهای مادر مهربانم، به خاطر همه‌ی تلاش‌های محبت آمیزی که در دوران مختلف زندگی‌ام انجام داده‌اند و با مهربانی و عطف، چگونه زیستن را به من آموخته‌اند.

- خدمت همسر فداکار، مهربان و عزیزم که در تمام طول تحصیل همراه و همگام من بوده و تمام مشکلات و نارسایی‌های زندگی را تحمل کرده و مشوق راستین من بوده است.

- فرزندان (پسر و دخترم) عزیز و دوست داشتنی‌ام که نبود مادر را در کنار خویش تحمل کرده‌اند.

- استادان فرزانه و فرهیخته‌ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری و راهنمایی داده‌اند.

- آنان که در راه کسب علم و دانش راهنمایم بودند.

- آنان که نفس خیرشان و دعای روح پرورشان بدرقه‌ی راهم بود.

- خدایا توفیق خدمتی سرشار از شور و نشاط و همسو با علم، دانش و پژوهش جهت رشد و شکوفایی ایران کهنسال را برایم عنایت بفرما.

تشکر و قدردانی

سپاس خدایی را که سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت‌های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. سلام و درود بر حضرت محمد رسول... (ص) و خاندان پاک و معصومش که وجودمان وابسته به مدار وجودشان است؛ و نفرین پیوسته بر دشمنان ایشان باد تا روز رستاخیز...

بدون شک جایگاه و منزلت معلم، اجل از آن است که در مقام قدردانی از زحمات بی شایبه‌ی او، با زبان قاصر و دست ناتوان، چیزی بنگاریم. اما از آنجایی که تجلیل از معلم، سپاس از انسانی است که هدف و غایت آفرینش را تامین می‌کند و سلامت امانت‌هایی را که به دستش سپرده‌اند، تضمین؛ برحسب وظیفه و از باب "من لم یشکر المنعم من المخلوقین، لم یشکرالله عزوجل" از شادروان پدرم و مادر مهربانم -این دو معلم بزرگوالم- که همواره بر کوتاهی و درستی من قلم عفو کشیده و کریمانه از کنار غفلت‌هایم گذشته‌اند و در تمام عرصه‌های زندگی یار و یآوری بی‌چشم داشت برای من بوده‌اند.

از همسر فداکار، فهیم و مهربان و فرزندان عزیز و دوست داشتنی‌ام که در طول دوران تحصیل هرگونه کاستی، ناملاپتمی، کمبود و غیره را تحمل کرده و از حق خود در جهت پیشرفت اینجانب گذشته و همیشه مشوق و حامی بنده بوده‌اند.

از کلیه اساتید با کمالات، شایسته و ادیب که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ نداشته‌اند، خاصه از زحمات و راهنمایی‌های استاد صبور و باتقوا، سرکار خانم دکتر معصومه آقامحمدی که زحمت راهنمایی این پایان نامه را متقبل شدند و جناب آقای دکتر مهدی حیدرزاده، استاد مشاور گرامی و فرهیخته که بدون مساعدت این دو بزرگوار، این پروژه به نتیجه مطلوب نمی‌رسید؛ همچنین اساتید محترم داور، با راهنمایی‌های دلسوزانه و در نهایت از زحمات کلیه عزیزانی که به هر طریق در تهیه این پایان نامه بنده را حمایت، راهنمایی و تحمل کردند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده:

سابقه و هدف: همکاری و کار تیمی از عناصر ضروری پرستاری بوده و افزایش همکاری میان پرستاران برای حفظ یک محیط درمانی مؤثر و ایمن، حیاتی است. براین اساس بررسی وضعیت همکاری پرستار- پرستار بسیار مهم می‌باشد. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار از دیدگاه پرستاران بخش‌های مراقبت ویژه مراکز آموزشی درمانی اردبیل در سال ۱۳۹۶ انجام گردید.

روش بررسی: این پژوهش از نوع توصیفی مقطعی بوده و جامعه آماری شامل کلیه پرستاران شاغل در بخش‌های مراقبت ویژه مراکز آموزشی درمانی اردبیل (۲۱۶ نفر) بودند که از بین آنها بعد از لحاظ نمودن معیارهای ورود و خروج، تعداد ۱۷۱ نفر به عنوان نمونه انتخاب شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل فرم مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه ۳۵ سوالی مقیاس همکاری پرستار- پرستار شامل ابعاد مدیریت تعارض، تعامل، فرآیندهای مشترک، هماهنگی و حرفه‌ای‌گری بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (آزمون‌های تی مستقل، آنالیز واریانس یک طرفه و پیرسون) و با کمک نرم افزار آماری SPSS20 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمرات همکاری پرستاران شرکت کننده در مطالعه $95/36 \pm 6/93$ بود. در بین زیرمقیاس‌های همکاری، بالاترین سطوح همکاری مربوط به سه بعد حرفه‌ای‌گری (۳/۱۲)، هماهنگی (۲/۸۹) و فرآیندهای مشترک (۲/۶۹) و کمترین مربوط به ابعاد مدیریت تعارض (۲/۵۱) و تعامل (۲/۵۰) بود. بین سابقه کار پرستاری ($r=0/194$ ، $P=0/011$)، سابقه کار در بخش‌های مراقبت ویژه ($r=0/165$ ، $P=0/031$)، سن ($r=0/284$ ، $P<0/001$)، بیمارستان محل خدمت ($F=2/83$ ، $P=0/026$)، بخش محل خدمت ($F=5/044$ ، $P<0/001$) و نوبت کاری ($t=2/25$)، $p=0/024$ با همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار، رابطه مثبت و معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به سطوح پائین نمرات ابعاد مدیریت تعارض و تعامل بین پرستاران، برگزاری کارگاه‌های آموزشی روش‌های بهبود ارتباط، آموزش مهارت‌های حل تعارض، تمرین کار تیمی از زمان دانشجویی، حمایت سازمانی و بهبود کیفیت محیط‌های کاری پرستاری می‌تواند گامی مؤثر در افزایش هرچه بیشتر همکاری پرستار- پرستار باشد.

واژه‌های کلیدی: همکاری پرستار- پرستار؛ تعامل؛ بخش مراقبت ویژه

فهرست مطالب

عنوان.....صفحه

فصل اول: مقدمه و بیان مسئله

- ۱-۱- معرفی و کلیات تحقیق.....۲
- ۲-۱- بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق.....۳
- ۳-۱- اهداف.....۶
- ۱-۳-۱- هدف کلی.....۶
- ۲-۳-۱- اهداف اختصاصی.....۶
- ۳-۳-۱- هدف کاربردی.....۷
- ۴-۱- فرضیه ها یا سوالات تحقیق.....۷
- ۵-۱- تعریف واژه ها (نظری-عملی).....۸
- ۱-۵-۱- تعریف واژه همکاری پرستار- پرستار.....۸
- ۲-۵-۱- تعریف هماهنگی.....۸
- ۳-۵-۱- مدیریت تعارض.....۹
- ۴-۵-۱- تعامل.....۹
- ۵-۵-۱- فرایندهای مشترک.....۹
- ۶-۵-۱- حرفه ای گری.....۱۰
- ۷-۵-۱- تعریف واژه پرستار.....۱۰
- ۸-۵-۱- تعریف بخش مراقبت های ویژه.....۱۱
- ۹-۵-۱- تعریف مرکز آموزشی درمانی.....۱۱

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

- ۱-۲-۱- مقدمه..... ۱۴
- ۲-۲-۲- چارچوب پنداشتی..... ۱۴
- ۱-۲-۲- همکاری..... ۱۴
- ۲-۲-۲- همکاری بین حرفه ای..... ۱۵
- ۳-۲-۲- همکاری پرستار- پرستار..... ۱۵
- ۱-۳-۲-۲- مدیریت تعارض..... ۲۰
- ۲-۳-۲-۲- فرایندهای مشترک..... ۲۱
- ۳-۳-۲-۲- حرفه ای گری..... ۲۳
- ۴-۳-۲-۲- تعامل..... ۲۴
- ۵-۳-۲-۲- هماهنگی..... ۲۶
- ۴-۲-۲- اهمیت همکاری در بخش مراقبت ویژه (ICU)..... ۲۷
- ۳-۲-۳- مروری بر مطالعات..... ۲۹
- ۱-۳-۲- مطالعات داخلی..... ۲۹
- ۲-۳-۲- مطالعات خارجی..... ۳۰

فصل سوم: مواد و روش تحقیق

- ۱-۳-۱- مقدمه..... ۳۵
- ۲-۳-۲- نوع مطالعه..... ۳۵
- ۱-۲-۳- روش پژوهش..... ۳۵
- ۲-۲-۳- جمعیت و نمونه مطالعه..... ۳۵
- ۳-۲-۳- محیط مطالعه..... ۳۶
- ۴-۲-۳- معیار های ورود نمونه ها به مطالعه..... ۳۶
- ۵-۲-۳- معیار های خروج نمونه ها از مطالعه..... ۳۶
- ۳-۳-۳- ابزار های مورد استفاده..... ۳۶

- ۳-۴- روش اجرای مطالعه..... ۳۷
- ۳-۵- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۳۹
- ۳-۶- ملاحظات اخلاقی..... ۴۱

فصل چهارم: یافته های پژوهش

- ۴-۱- مقدمه..... ۴۲
- ۴-۲- تحلیل مشخصات فردی و اجتماعی شرکت کنندگان در پژوهش..... ۴۲
- ۴-۳- هدف اول پژوهش..... ۴۵
- ۴-۴- هدف دوم پژوهش..... ۴۶
- ۴-۵- هدف سوم پژوهش..... ۴۷
- ۴-۶- هدف چهارم پژوهش..... ۴۸
- ۴-۷- هدف پنجم پژوهش..... ۴۹
- ۴-۸- هدف ششم پژوهش..... ۵۰
- ۴-۹- هدف هفتم پژوهش..... ۵۰
- ۴-۹-۱- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس وضعیت تاهل..... ۵۱
- ۴-۹-۲- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس سطح تحصیلات..... ۵۲
- ۴-۹-۳- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس نوبت کاری..... ۵۳
- ۴-۹-۴- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس وضعیت استخدامی..... ۵۳
- ۴-۹-۵- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس بیمارستان محل خدمت..... ۵۴
- ۴-۹-۶- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس بخش محل خدمت..... ۵۵
- ۴-۹-۷- ارتباط وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار با متغیر سن..... ۵۶
- ۴-۹-۸- ارتباط وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار با سابقه کار پرستاری..... ۵۶
- ۴-۹-۹- ارتباط وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار با سابقه کار در بخش ویژه..... ۵۷

فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات پژوهش

۵۹	۱-۵- بحث و بررسی یافته ها.....
۶۸	۲-۵- نتیجه گیری نهایی.....
۶۹	۳-۵- کاربرد یافته ها.....
۶۹	۱-۳-۵- کاربرد یافته ها برای مدیران پرستاری.....
۷۰	۲-۳-۵- کاربرد یافته ها در بالین.....
۷۰	۳-۳-۵- کاربرد یافته ها در آموزش.....
۷۱	۴-۵- پیشنهادات تحقیق.....
۷۱	۵-۵- محدودیت های تحقیق.....
۷۲	منابع و مآخذ.....
۸۱	پیوست ها.....

فهرست جداول

عنوان.....	صفحه.....
جدول ۳-۱- نتایج آزمون کولموگروف- اسمیرنوف	۴۰.....
جدول ۴-۱- توزیع فراوانی متغیرهای فردی- اجتماعی و شغلی پرستاران.....	۴۴.....
جدول ۴-۲- فراوانی نمرات مربوط به گزینه‌های بعد مدیریت تعارض همکاری پرستار- پرستار.....	۴۵.....
جدول ۴-۳- فراوانی نمرات مربوط به گزینه‌های بعد تعامل همکاری پرستار- پرستار.....	۴۶.....
جدول ۴-۴- فراوانی نمرات مربوط به گزینه‌های بعد فرآیندهای مشترک همکاری پرستار- پرستار.....	۴۷.....
جدول ۴-۵- فراوانی نمرات مربوط به گزینه‌های بعد هماهنگی همکاری پرستار- پرستار.....	۴۸.....
جدول ۴-۶- فراوانی نمرات مربوط به گزینه‌های بعد حرفه‌ای‌گری همکاری پرستار- پرستار.....	۴۹.....
جدول ۴-۷- میانگین و انحراف معیار نمرات همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار و ابعاد آن.....	۵۰.....
جدول ۴-۸- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس وضعیت تاهل.....	۵۱.....
جدول ۴-۹- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس سطح تحصیلات.....	۵۲.....
جدول ۴-۱۰- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس نوبت کاری.....	۵۳.....
جدول ۴-۱۱- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس وضعیت استخدامی.....	۵۴.....
جدول ۴-۱۲- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس بیمارستان محل خدمت.....	۵۵.....
جدول ۴-۱۳- وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار براساس بخش محل خدمت.....	۵۵.....
جدول ۴-۱۴- ارتباط وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار با سن.....	۵۶.....
جدول ۴-۱۵- ارتباط وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار با سابقه کار پرستاری.....	۵۷.....
جدول ۴-۱۶- ارتباط وضعیت همکاری حرفه‌ای پرستار- پرستار با سابقه کار در بخش ویژه.....	۵۷.....

فهرست شکل ها

عنوان.....صفحه

۱-۳-فلوچارت یا گردش کار تحقیق.....۳۹